

Eindrapport

QUICK SCAN FLORA- EN FAUNAWET DUYNHILLE TE OUDDORP

Adviesbureau

Mertens

Eindrapport

QUICK SCAN FLORA- EN FAUNAWET DUYNHILLE TE OUDDORP

rapportnr. 2013.1604

juli 2013

In opdracht van:
RBOI
Postbus 150
3000 AD ROTTERDAM

Adviesbureau Mertens B.V.
Bureau voor natuur, ruimtelijke
ordening en ecotoxicologie

Bezoekadres: Dr. Willem Dreeslaan 1 te Bennekom
Postadres: Postbus 367, 6700 AJ te Wageningen

T: 0317-428694
M: 06-29458456

E: info@adviesbureau-mertens.nl
I: www.adviesbureau-mertens.nl

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	2
1.1 INLEIDING.....	2
1.2 HET PLANGEBIED EN DE PLANNEN	2
1.3 DE DEELGEBIEDEN	3
1.4 DOELSTELLINGEN VAN HET ONDERZOEK	4
1.5 OPBOUW RAPPORT.....	5
2. FLORA- EN FAUNAWET	6
2.1 FLORA- EN FAUNAWET	6
2.2 RODE LIJST	7
3. METHODE	8
4. RESULTATEN ENTREE OUD-NIEUWLANDSEWEG	9
4.1 BESTAANDE GEGEVENS	9
4.2 FLORA	9
4.3 VLEERMUIZEN	9
4.4 BROEDVOGELS.....	9
4.5 OVERIGE ZOOGDIEREN	9
4.6 AMFIBIEËN	10
4.7 VISSSEN	10
4.8 REPTIELEN.....	10
4.9 OVERIGE.....	10
5. RESULTATEN DEELGEBIED MARIJKEWEG	11
5.1 BESTAANDE GEGEVENS	11
5.2 FLORA	11
5.3 VLEERMUIZEN	11
5.4 BROEDVOGELS.....	11
5.5 OVERIGE ZOOGDIEREN	11
5.6 AMFIBIEËN	12
5.7 VISSSEN	12
5.8 REPTIELEN.....	12
5.9 OVERIGE.....	12
6. SAMENVATTENDE CONCLUSIE.....	13
GERAADPLEEGDE LITERATUUR.....	14
BIJLAGEN	15
BEGRIIPPEN	16

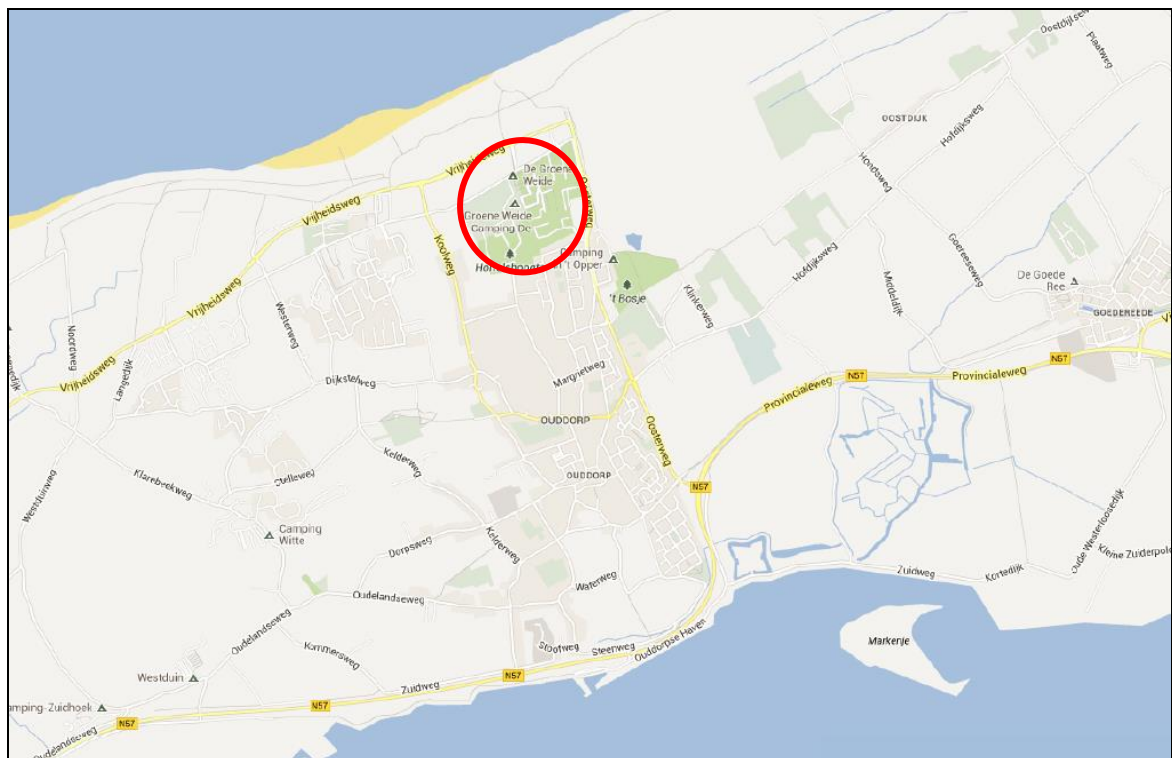
1. INLEIDING

1.1 Inleiding

Er is het voornemen voor de reconstructie van twee deelgebieden op recreatiepark Duynhille te Ouddorp. Het voorkomen van beschermde soorten vormt een te onderzoeken aspect omdat met de plannen effecten kunnen gaan ontstaan op planten- en diersoorten die beschermd zijn via de Flora- en faunawet. Op grond hiervan heeft RBOI te Rotterdam aan Adviesbureau Mertens B.V. uit Wageningen gevraagd om een verkennend veldonderzoek uit te voeren naar het voorkomen van wettelijk beschermde soorten en om bij het eventueel voorkomen hiervan, aan te geven hoe hiermee dient te worden omgegaan. In dit rapport worden de resultaten van deze verkenning gepresenteerd.

1.2 Het plangebied en de plannen

Recreatiepark Duynhille is gelegen ten noorden van Ouddorp (zie figuur 1 voor de globale ligging). Het betreft een chaletpark met voorzieningen. Aan de noordzijde is de entree gelegen via de Oude Nieuwlandseweg (zie figuur 2). Het voornemen is om deze entree te verbreden. Als gevolg van deze verbreding zal een zandweg worden aangetast. Aan de zuidzijde van het recreatiepark (zie figuur 2) is het voornemen om een zandwal te doorsnijden ten behoeve van langzaam verkeersroute en zal één zelfstandige recreatiewoning worden ontwikkeld. In figuur 3 wordt een foto-impressie gegeven van de situatie half juni 2013.

Figuur 1. Globale ligging van recreatiepark Duynhille te Ouddorp.

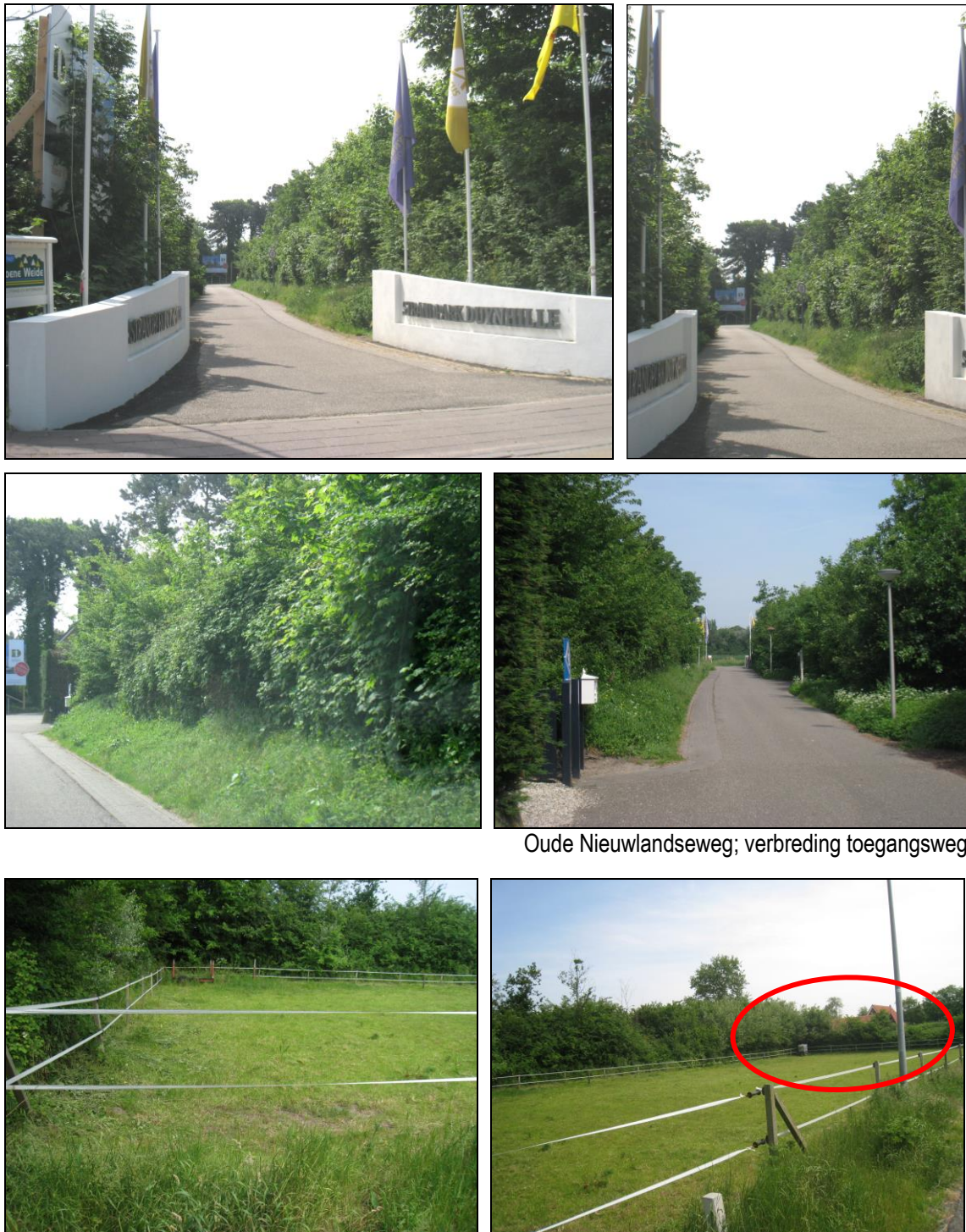

Figuur 2. Ligging van de deelgebieden op recreatiepark Duynhille te Ouddorp.

1.3 De deelgebieden

De entree bestaat uit een volledig verharde weg met aan weerszijde een zandwal met daarop overwegend natuurlijke beplanting van iep. Deze boomopslag wordt jaarlijks gemaaid als zij te breed wordt.

De locatie aan de zuidzijde bestaat eveneens uit natuurlijke opslag van iep, gelegen nabij een weiland dat begraasd wordt door paarden. Langs dit weiland is een kruidachtige vegetatie gelegen.

Oude Nieuwlandseweg; verbreding toegangsweg

Marijkeweg: doorsnijden zandwal t.b.v. langzaamverkeersroute en één recreatiewoning.

Figuur 3. Foto-impressie van de deelgebieden en directe omgeving van Duynhille te Ouddorp.

1.4 Doelstellingen van het onderzoek

De doelstelling van het onderzoek is tweeledig. Enerzijds wordt inzichtelijk gemaakt welke wettelijk beschermde natuurwaarden in het kader van de Flora- en faunawet op de deellocaties en in de directe omgeving te verwachten zijn. Anderzijds worden de consequenties van deze aanwezigheid voor de planontwikkeling weergegeven.

Gelet op de opdracht genoemd in de inleiding en de doelstelling, is het van belang dat de volgende vragen worden beantwoord:

1. Welke wettelijk beschermde planten- en diersoorten komen mogelijk voor ter plaatse van in de directe omgeving van de deellocaties Duynhille te Ouddorp?
2. Welke verwachte wettelijk beschermde planten- en diersoorten ondervinden nadelen van de plansituatie?
3. Hoe dient te worden omgegaan met eventuele negatieve effecten van de plansituatie op wettelijk beschermde planten- en diersoorten?

1.5 Opbouw rapport

Na een korte uitleg over de Flora- en faunawet (hoofdstuk 2) komen achtereenvolgens aan de orde:

- De onderzoeksmethode (hoofdstuk 3).
- Een beschrijving van de aanwezigheid van beschermde soorten (hoofdstuk 4 entree Oud Nieuwlandseweg en hoofdstuk 5 locatie Marijkeweg).
- Een samenvattende beoordeling van de effecten op beschermde soorten (hoofdstuk 6).

In bijlage 1 wordt een overzicht gegeven van de gebruikte definities en afkortingen.

2. FLORA- EN FAUNAWET

2.1 Flora- en faunawet

In de Flora- en faunawet zijn regels gegeven over de bescherming van de in het wild levende planten- en diersoorten, mede ter uitvoering van de soortbescherming in de Europese Richtlijnen (Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn). Deze soortenbescherming van de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn zijn geïntegreerd in de Flora- en faunawet. Deze soortenbescherming houdt in dat handelingen zoals het doden, opzettelijk verontrusten, verstoren of vernietigen van vaste rust- en verblijfplaatsen, holen, nesten, eieren van dieren en het uitgraven, plukken en vernietigen van groeiplaatsen van planten verboden zijn.

Een ruimtelijke ingreep kan gepaard gaan met negatieve effecten op planten en dieren. Om een ruimtelijk plan tot uitvoering te kunnen brengen die negatieve effecten heeft op beschermde soorten, is in een aantal gevallen een ontheffing van het Ministerie van Economische Zaken noodzakelijk. Om een dergelijke ontheffing te kunnen verkrijgen, moet aangetoond worden dat de voorgenomen ruimtelijke ingreep geen afbreuk zal doen aan de gunstige staat van instandhouding van de beschermde soorten. Qua mate van bescherming kan onderscheid worden gemaakt in de volgende drie beschermingsregimes.

Algemeen voorkomende soorten (categorie 1: lichte bescherming)

Voor algemeen voorkomende soorten zoals haas, egel, veldmuis, bruine kikker of gewone pad geldt sinds begin 2005 een algemene vrijstelling. Voor deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd als zij worden geschaad op voorwaarde dat met deze soorten goed omgegaan wordt: zij mogen niet onnodig gedood of gewond worden en activiteiten dienen buiten de kritieke periode plaats te vinden.

Minder algemeen voorkomende soorten (categorie 2: matige bescherming)

Voor soorten die minder algemeen voorkomen als eekhoorn, steenmarter, levendbarende hagedis en diverse soorten orchideeën geldt dat een ontheffing vereist blijft bij ruimtelijke ingrepen die negatieve effecten voor deze soorten hebben. Een uitzondering hierop kan gemaakt worden als wordt gewerkt volgens een door de Minister van Economische Zaken goedgekeurde gedragscode. In zo'n gedragscode geeft een sector of initiatiefnemer zelf aan welke gedragslijnen men volgt om het schaden van beschermde soorten zo veel mogelijk te voorkomen. Bij het hebben van een gedragscode voor de minder algemeen voorkomende soorten is alleen nog een ontheffing nodig voor werkzaamheden die niet conform de gedragscode worden uitgevoerd.

Strikt beschermde soorten (categorie 3: strikte bescherming)

Voor soorten die in bijlage IV van de Habitatrichtlijn staan, vanwege de Vogelrichtlijn te beschermen vogelsoorten en soorten die zijn opgenomen bijlage 1 van het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten (o.a. ringslang, hazelworm, boomarter, das en waterspitsmuis) geldt dat een ontheffing alleen wordt verleend als geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van deze soorten, er geen andere bevredigende oplossing voor de ingreep bestaat en er sprake is van een in of bij de wet genoemd belang.

Volgens de in 2009 uitgevaardigde 'Uitleg Aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen Flora- en faunawet' van de Dienst Regelingen die namens de Minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (huidige Minister Economische Zaken) de ontheffingsaanvragen in behandeling neemt, is geen ontheffing benodigd, indien door mitigerende maatregelen de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaatsen kan worden gegarandeerd. Om zekerheid te verkrijgen of de mitigerende maatregelen voldoende zijn en er inderdaad geen ontheffing nodig is, kan een ontheffing aangevraagd worden ter goedkeuring van die maatregelen."

2.2 Rode lijst

De Rode lijst met bedreigde soorten is eind 2004 gepubliceerd in de Staatscourant en voor een deel in 2009 herzien. Aan de op deze lijst genoemde soorten komt bescherming toe voor zover zij vallen onder het beschermingsregime van de Flora- en faunawet.

Alleen op basis van 'gunstige staat van instandhouding' kunnen bij beschermde Rode lijstsoorten "zwaardere" randvoorwaarden gelden dan voor algemene soorten. Zo zal het bij zeer algemeen voorkomende soorten die niet afnemen in aantal (geen Rode lijstsoort) relatief eenvoudig zijn om aan te tonen dat de "gunstige staat van instandhouding" niet in het geding komt. Voor soorten met een beperkt verspreidingsbeeld en die afnemen in aantal (soorten die wél op de Rode lijst staan) is een uitgebreide effectenstudie wenselijk, ondanks dat zij niet zijn beschermd. Voor deze soorten geldt namelijk de zorgplicht (artikel 2 van de Flora- en faunawet). Deze zorgplicht houdt in dat iedereen voldoende zorg in acht moet nemen voor alle in het wild levende dieren, inclusief hun leefomgeving en voor alle planten en hun groeiplaats.

3. METHODE

Op maandag 18 juni 2013 is een bezoek gebracht aan de deelgebieden op Duynhille te Ouddorp en de directe omgeving. Gedurende dit bezoek zijn de deelgebieden en de directe omgeving beoordeeld op het mogelijk voorkomen van beschermde planten- en diersoorten. Dit vond plaats aan de hand van aanwezige ecotopen en sporen. Er is daarnaast gebruik gemaakt van bestaande verspreidingsgegevens om het (potentieel) voorkomen van beschermde soorten te bepalen.

4. RESULTATEN ENTREE OUD-NIEUWLANDSEWEG

4.1 Bestaande gegevens

Bestaande gegevens van Waarneming.nl (Ouddorp-dorp) en Telmee.nl hebben betrekking op vogels. Hierbij is het onduidelijk of dit broedvogels betreft of langsvliegende vogels.

4.2 Flora

Door de relatief grote mate van schaduw en het regelmatig maaien van de bermen van de entree, wordt het voorkomen van beschermde soorten niet aannemelijk geacht. Gedurende het verkennend veldonderzoek op 18 juni 2013 werden dan ook geen beschermde planten aangetroffen. Op grond hiervan wordt het voorkomen van beschermde plantensoorten uitgesloten.

4.3 Vleermuizen

Het voorkomen van verblijfplaatsen van vleermuizen kan worden uitgesloten. In de bomen en opgaande beplanting bevinden zich geen gaten waarin vleermuizen zich kunnen ophouden.

Voor overwinteringsplaatsen is het plangebied tevens ongeschikt wegens het ontbreken geschikte potentiële verblijfplaatsen.

Het voorkomen van vliegroutes is niet aannemelijk. Hoewel de entree een landschapselement is, sluit deze niet aan op andere landschapselementen. Aan de noordzijde grenst de entree aan een weiland en aan de zuidzijde staan bomen op de parkeerplaats.

Het voorkomen van of migratieroutes wordt uitgesloten omdat grootschalige landschapselementen zoals dijken en rivieren niet aansluiten op de entree.

Effecten op foerageermogelijkheden zijn uitgesloten. Met de realisatie van de plannen zal enig groen verloren gaan waaruit insecten kunnen komen. Er blijft echter voldoende groen over om boven te foerageren. Eveneens zijn er voldoende alternatieve foerageermogelijkheden in de omgeving.

4.4 Broedvogels

Het voorkomen van broedvogels ter plaatste van de entree en in de directe omgeving is vastgesteld gedurende het verkennend veldonderzoek op 19 juni 2013. Algemene soorten als merel, roodborst en zwartkop kunnen broeden in de opgaande vegetatie aan weerszijde van de Entree.

Het voorkomen van vogels met vaste rust- en verblijfplaatsen zoals uilen en roofvogels is uitgesloten omdat geschikte (potentiële) nestlocaties ontbreken en er gedurende onderhavig verkennend veldonderzoek geen sporen zijn vastgesteld.

4.5 Overige zoogdieren

Het is mogelijk dat in de bermen en op de begroeide zandwallen mol, bosmuis en huisspitsmuis voorkomen. Het voorkomen van matig of zwaar beschermde soorten wordt, gelet op de aanwezige ecotopen en de geïsoleerde ligging uitgesloten.

4.6 Amfibieën

Als gevolg van het niet aanwezig zijn van oppervlakte water ter plaatse van de entree en de directe omgeving kunnen alleen algemene amfibieën voorkomen in lage dichtheid die licht beschermd en niet bedreigd zijn.

4.7 Vissen

Als gevolg van het ontbreken van oppervlaktewater, kan het voorkomen van vissen worden uitgesloten.

4.8 Reptielen

Gezien de huidige inrichting (verstoorde wegberm en houtwal) en ecotopen (bebossing) ten opzichte van de verspreiding van reptielen (zie Ravon.nl), kan de aanwezigheid van reptielen worden uitgesloten.

4.9 Overige

Gezien de huidige aanwezige ecotopen kan de aanwezigheid van beschermde geleedpotigen en mollusken (o.a. brede geelgerande waterroofkever en zeggekorfslak) worden uitgesloten.

5. RESULTATEN DEELGEBIED MARIJKEWEG

5.1 Bestaande gegevens

Bestaande gegevens van Waarneming.nl (Ouddorp-dorp) en Telmee.nl hebben betrekking op vogels. Hierbij is het onduidelijk of dit broedvogels betreft of langsvliegende vogels.

5.2 Flora

Het perceel ten behoeve van de langzaamverkeersroute en de recreatiewoning is grotendeels beschaduwd als gevolg van natuurlijk jong iepenbos. Op 3 juni 2013 werden dan ook geen beschermde plantensoorten aangetroffen. Ook in de directe omgeving is dit niet aannemelijk doordat het weiland grenzend aan dit deelgebied intensief wordt beweide met paarden.

5.3 Vleermuizen

Het voorkomen van verblijfplaatsen van vleermuizen kan worden uitgesloten. In de bomen en opgaande beplanting bevinden zich geen gaten waarin vleermuizen zich kunnen ophouden.

Voor overwinteringsplaatsen is het plangebied tevens ongeschikt wegens het ontbreken geschikte potentiële verblijfplaatsen.

Het voorkomen van vliegroutes is niet aannemelijk en als deze voorkomen dan worden effecten op vleermuizen uitgesloten. Het deelgebied Marijkeweg heeft namelijk wel opgaande landschapselementen maar deze zijn relatief beperkt kenmerkend voor vleermuizen. Daarbij komt dat als de plannen worden uitgevoerd deze niet van negatieve invloed zullen zijn op de verplaatsingsmogelijkheden van vleermuizen. Het voorkomen van of migratieroutes wordt uitgesloten omdat grootschalige landschapselementen zoals dijken en rivieren niet aansluiten op deelgebied Marijkeweg.

Effecten op foerageermogelijkheden zijn uitgesloten. Met de realisatie van de plannen zal enig groen verloren gaan waaruit insecten kunnen komen. Er blijft echter voldoende groen over om boven te foerageren. Eveneens zijn er voldoende alternatieve foerageermogelijkheden in de omgeving.

5.4 Broedvogels

Het voorkomen van broedvogels ter plaatste van deelgebied Marijkeweg is vastgesteld gedurende het verkennend veldonderzoek op 18 juni 2013. Er zijn algemene soorten aangetroffen als merel en roodborst. Het voorkomen van vogels met vaste rust- en verblijfplaatsen zoals roofvogels is uitgesloten omdat geschikte (potentiële) nestlocaties en gedurende het verkennend veldonderzoek op 18 juni 2013 geen aanwijzingen zijn gevonden van het voorkomen.

5.5 Overige zoogdieren

Het is mogelijk dat ter plaatse bosmuis en huisspitsmuis voorkomen. Het voorkomen van matig of zwaar beschermde soorten wordt, gelet op de aanwezige ecotopen en de ligging, uitgesloten.

5.6 Amfibieën

Als gevolg van het niet aanwezig zijn van oppervlakte water ter plaatse van en in de directe omgeving van deelgebied Marijkeweg, kunnen alleen algemene amfibieën voorkomen in lage dichtheid die licht beschermd en niet bedreigd zijn.

5.7 Vissen

Als gevolg van het ontbreken van oppervlaktewater, kan het voorkomen van vissen worden uitgesloten.

5.8 Reptielen

Gezien de huidige inrichting ten opzichte van de verspreiding van reptielen (zie Ravon.nl) en de aanwezige ecotopen, kan de aanwezigheid van reptielen worden uitgesloten.

5.9 Overige

Gezien de huidige aanwezige ecotopen kan de aanwezigheid van beschermde geleedpotigen en mollusken (o.a. brede geelgerande waterroofkever en zeggekorfslak) worden uitgesloten.

6. SAMENVATTENDE CONCLUSIE

Er is het voornemen voor de reconstructie van twee deelgebieden op recreatiepark Duynhille te Ouddorp. Deze activiteit zou kunnen samen gaan met effecten op beschermde soorten. Op grond hiervan is een verkennend veldonderzoek uitgevoerd naar het voorkomen van beschermde planten- en diersoorten.

Er is vastgesteld dat er algemene kleine grondgebonden zoogdieren en amfibieën voorkomen. Voor deze soorten bestaat een algemene vrijstelling van de Flora- en faunawet en heeft derhalve geen procedurele consequenties. Het voorkomen van overige beschermde soorten wordt uitgesloten. Wel kunnen er algemene broedvogels voorkomen. In verband hiermee wordt aangeraden om de werkzaamheden te starten buiten het broedseizoen of op een manier dat vogels niet tot broeden komen. Verder kunnen er vleermuizen vliegen. Deze vleermuizen kunnen gewoon blijven vliegen. Effecten op vleermuizen kunnen derhalve worden uitgesloten.

Op grond van bovenstaande analyse en te nemen maatregelen worden effecten op beschermde soorten uitgesloten; de realisatie en uitvoering van het plan niet in strijd is met het gestelde binnen de Flora- en faunawet.

GERAADPLEEGDE LITERATUUR

- Bergmans, W., Zuiderwijk, A., 1986. Atlas van de Nederlandse Amfibieën en Reptielen en hun bedreiging. KNNV 1-177
- Bink, F.A., 1992. Ecologische Atlas van de dagvlinders van Noordwest-Europa. Schuyt en Co Uitgevers en Importeurs BV, Haarlem.
- Broekhuizen, S., Hoekstra, B., Laar. V. van, Smeenk, C., Thissen, J.B.M., 1992. Atlas van de Nederlandse Zoogdieren. KNNV 1-336.
- Cremers, R., Delft, J., 1999. De amfibieën en reptielen van Nederland. KNNV-Uitgeverij.
- EEG, 1979. Richtlijn 79/43/EEG inzake het behoud van de Vogelstand. Publicatieblad Europese Gemeenschap, nummer L. 103.
- EEG, 1992. Richtlijn 92/43/EEG inzake de instandhouding van wilde flora en fauna. Publicatieblad van de Europese Gemeenschap, nummer L. 206/7.
- Gerstmeier, R., Romig, T., 1997. Zoetwatervissen van Europa, Tirion, Baarn, 1-368.
- Hustings, F., Vergeer, J.W., Eekelder, P., 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000. Nationaal Natuurhistorisch Museum Leiden, SOVON, Beek-Upbergen, 1-584.
- Limpens, H., Mostert, K., Bongers, W., 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen. KNNV, Utrecht, 1-260.
- Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie, Dienst Regelingen, 2009a. Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep. Ministerie van ELI (Dienst Regelingen), Den Haag.
- Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie, Dienst Regelingen, 2009b. Uitleg aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen Flora- en faunawet. Ministerie van ELI (Dienst Regelingen), Den Haag.
- Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, 2004. Rode lijsten diverse soortgroepen.
- Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, 2009. Rode lijsten diverse soortgroepen.
- Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, 1998. Wet van 25 mei 1998, houdende regels ter bescherming van in het wild levende planten en diersoorten (Flora en Faunawet). Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden 402, 1-37.
- SOVON, 1987. Atlas van de Nederlandse broedvogels.
- Nie, H.W. de, 1996. Atlas van de Nederlandse Zoetwatervissen. Media Publishing, Doetinchem, 1-151.
- Spikmans, F., Jong, T. de, 2006. Het waarnemen van zoetwatervissen, Nijmegen, 1-55.

Website

- www.ravon.nl
- www.waarneming.nl
- www.sovon.nl
- www.telmee.nl
- www.zoogdiervereniging.nl

BIJLAGEN

1. BEGRIPPEN

Baltsplaats	Plaats waar een vleermuis al roepend rondvliegt in de herfst en die doorgaans wordt verdedigd tegen andere mannetjes.
Foerageergebied	Een gebied waar een vleermuis of een groep van vleermuizen foerageert. Dat gebied wordt regelmatig bezocht door vleermuizen om in te foerageren en dat doorgaans meerdere foerageerplaatsen kent die langere tijd worden gebruikt.
Foerageerplaats	Plek (jachtplek) waar wordt gejaagd door vleermuizen. De plek kan in de directe omgeving van de kolonieplaats liggen maar ook kilometers verderop.
Kolonie	Groep vleermuizen (kleine groep mannetjes of meestal grotere groep vrouwtjes, soms gemengd (soorten, geslacht)) die in het voorjaar tot de herfst bijeen blijven. De groep kan zich vestigen in gebouwen (in spouwmuren of onder daklijsten e.d.) of bomen (spechtengaten, scheuren). Een groep vrouwelijke vleermuizen wordt ook wel aangeduid als een kraamkolonie. In zo'n groep worden jongen geboren en grootgebracht. Een kolonie maakt vaak gebruik van meerdere verblijfplaatsen die soms gelijktijdig worden gebruikt.
Migratieroute	Een vaste route van zomerverblijfplaats naar winterverblijfplaats en visa versa (zie ook vliegroute) of een route in een andere tijd; bijvoorbeeld tussen foerageerplaatsen.
Paarplaats	Territorium van territoriale mannetjes. Voor de ruige dwergvleermuis en de rosse vleermuis is dit doorgaans te vinden in boomholten. Voor de laatvlieger en de dwergvleermuis is dit te vinden in gebouwen. Voor de watervleermuis is dit te vinden in bomen en later, tegen de winter, zijn ze te vinden in overwinteringverblijven. Het mannetje vormt een harem met meerdere vrouwtjes. De paartijd valt in de herfst (uitgezonderd de grootoorvleermuis waarbij het in april valt (vroeg voorjaar). De hier geschetste situatie van de paring wordt in dit rapport omschreven als "herfst situatie".
Verblijfplaats	Een object (huis, boom, bunker, grot, kast en dergelijke) waarin een of meerdere vleermuizen verblijven (overdag of 's winters permanent).
Vliegroute	Route die door vleermuizen elke avond wordt gebruikt om van de kolonieplaats naar foerageergebied te vliegen en visa versa (zie ook migratieroute). Vrouwtjes met jongen keren soms midden in de nacht terug om de jongen te zogen en gebruiken dan de route. Vliegroutes liggen over het algemeen langs lijnvormige (landschaps)elementen als bomenlanen, huizenrijen e.d. De functies zijn beschutting bij winderig en koud weer, oriëntatie in verband met de echolokatie-geluiden en het vinden van voedsel.
Voorbijvliend	Vleermuizen die voorbijvliegen, niet via een vaste route. Het betreft meestal zwervers of trekkers.
Zwermen	Direct na het uitvliegen, naar vooral voor het invliegen bij een kolonie zwemt een deel van de kolonie rond de kolonieplaats. Zwermgedrag is derhalve een indicatie voor een eventuele kolonieplaats.
Winterverblijfplaats	Een verblijfplaats waar in de winter een of meerdere vleermuizen in winterslaap (hybernation) gaan. Deze ruimte is doorgaans donker, heeft een hoge luchtvochtigheid en temperatuurwisselingen zijn nihil.

Zomerverblijfplaats Een verblijfplaats die gebruikt wordt door vleermuizen die niet in winterslaap zijn waarvan niet aangetoond is dat het een kraamverblijfplaats dan wel een paarverblijfplaats is. In sommige gevallen vormen bijvoorbeeld mannetjes kleine groepjes.

Postbus 367
6700 AJ Wageningen
Tel: 0317-428694
Fax: 0317-450601